

Vláda schválila návrh zákona o ochraně oznamovatelů

Aktualizace: 01.02.2021 16:04 Vydáno: 01.02.2021, 16:04

Oznamovatelé protiprávní činnosti by se mohli dočkat ochrany před odvetou ze strany zaměstnavatelů. Zároveň jim ale bude hrozit pokuta do 50.000 korun, pokud podají vědomě nepravdivé oznámení. Počítá s tím návrh zákona, který schválila vláda. Firmy si podle něj budou muset do konce března 2022 zavést vnitřní systém pro přijímání a vyřizování oznámení. Za nedodržení povinností by mohly dostat až milionovou sankci. O schválení předpisu informovalo v tiskové zprávě ministerstvo spravedlnosti.

Cílem návrhu zákona je zajistit ochranu lidem, kteří se v souvislosti s výkonem práce dozvědí o protiprávním jednání a oznámí ho. Právní úprava se týká zaměstnanců, osob samostatně výdělečně činných, státních zaměstnanců, stážistů či dobrovolníků. "Zavedení explicitního zákazu postihu oznamovatelů do právního řádu pomůže oznamovatelům zlepšit jejich postavení jak v případě sporu před soudem, tak obecně ve společnosti a v důsledcích pomůže usnadnit detekci korupce," uvedlo ministerstvo v předkládací zprávě.

Úřad poukázal na to, že oznamovatelé mají zranitelnou pozici i proto, že v Česku vůči nim přetrvává spíše negativní postoj. Zákon chce oznamovatele chránit před odvetnými opatřeními, která konkrétně vyjmenovává. Je mezi nimi například propuštění, uložení kárného opatření, diskriminace, přeložení na jiné místo, změna rozvržení pracovní doby nebo snížení mzdy. Takové odvetě nesmí být vystavena ani oznamovatelova osoba blízká nebo jeho kolega. Ochrany před odvetným opatřením se ovšem nemůže domáhat člověk, který podal vědomě nepravdivé oznámení.

Snaha o legislativní úpravu whistleblowingu se v Česku objevila opakovaně, ale žádný z dosavadních návrhů nebyl přijat. K aktuálnímu návrhu ministerstvo obdrželo 231 zásadních a 220 doporučujících připomínek a uvedlo, že je zohlednilo. Přijetí předpisu o oznamovatelích je nezbytné kvůli tomu, že od 17. prosince bude závazná související směrnice EU. Účinnost zákona proto ministerstvo stanovilo ke stejnému datu.

Premiér Andrej Babiš (ANO) v tiskové zprávě uvedl, že předpis vnímá jako zásadní protikorupční opatření. "Očekávám, že Parlament návrh schválí co nejdříve tak, abychom dodrželi transpoziční lhůtu, tedy nejpozději do 17. prosince," uvedl. Ministryně spravedlnosti Marie Benešová (za ANO) míní, že se transpozice daří stíhat. "V přijetí zákona vidím i úsporu veřejných a soukromých prostředků v důsledku včasného odhalení protiprávního jednání," uvedla.